

Pöytyän kunta

**SUUNNITELMA KASVATUKSELLISTEN TOIMIEN, KURINPITOKEINOJEN
JA TURVAAMISTOIMIEN KÄYTTÄMISESTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ
MENETTELYTAVOISTA**

Perusopetus

Sivistyslautakunta 20.5.2026 § 29

Voimassa 1.8.2026 alkaen

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Oikeus turvalliseen oppimisympäristöön	3
3 Oppilaan velvollisuudet	4
4 Oppilaiden ohjaus ja lapsen edun huomioiminen	4
5 Kasvatuskeskustelut ja kurinpitotoimet sekä näihin liittyvät menettelytavat	5
5.2 Kasvatuskeskustelut.....	5
5.3 Kurinpitotoimet	5
6 Muut perusopetuslain mukaiset turvaamistoimenpiteet ja menettelytavat.....	7
6.1 Oppilaan määrääminen poistumaan sekä häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen.....	7
6.2 Opetuksen epääminen	8
6.3 Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita	9
6.4 Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat	9
6.5 Haltuunoton ja tarkastamisen yleiset periaatteet.....	10
6.6 Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen.....	10
6.7 Oppilashuolto ja valvonta kurinpidon, oppilaan poistumaan määräämisen sekä opetuksen epäämisen yhteydessä.....	11
6.8 Kurinpidollisten ja kasvatuksellisten toimien seuraaminen	11
7 Oppilaaseen kohdistuvat suojaamis- ja rajoittamistoimenpiteet.....	11
8 Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamisen varmistaminen kurinpitotoimia sekä turvaamis-, suojaamis- ja rajoittamistoimenpiteitä käytettäessä	12
9 Voimassa oleva lainsäädäntö ja Opetushallituksen verkkosivuilla luettavissa olevat tiedot	12
10 Henkilöstön perehdytys, koulutus ja osaamisen varmistaminen	13
11 Yhteistyö oppilaiden, huoltajien ja viranomaisten kanssa	13
12 Kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskevasta suunnitelmasta sekä järjestyssäännöistä tiedottaminen	14
13 Kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskevan suunnitelman seuranta sekä suunnitelman toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi	14
Lähteet.....	15
Liitteet	15

1 Johdanto

Perusopetuslain 628/1998 29 §:n 3 momentin mukaan opetuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset suunnitelman laatimisesta.

Suunnitelma pohjautuu perusopetuslain 29, 35, 35 a, 36 ja 36 a-36 i §:iin ja Opetushallituksen osana perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita antamiin / annettaviin määräyksiin¹.

2 Oikeus turvalliseen oppimisympäristöön

Perusopetuslain 29 §:n mukaan:

”Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Opetuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset suunnitelman laatimisesta. ([23.5.2025/245](#))

Oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon taikka 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä. ([23.5.2025/245](#))

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. ([23.5.2025/245](#))

Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella. ([23.5.2025/245](#))

Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä

¹ Opetushallitus: Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Opetushallituksen verkkosivut osoitteessa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tiedot>. Viitattu 16.4.2026. Opetushallituksen päivittäessä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita noudatetaan kulloinkin voimassa olevia määräyksiä.

epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. ([11.3.2022/163](#))

3 Oppilaan velvollisuudet

Perusopetuslain 35 §:n mukaan:

”Oppilaan tulee osallistua tässä laissa säädettyyn opetukseen johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. (12.12.2014/1040)

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä. (11.3.2022/163)

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974). Vahingoista tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai tämän muulle lailliselle edustajalle. (30.12.2013/1267)

Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan. Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä tämän lain mukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä. (30.12.2013/1267)”

4 Oppilaiden ohjaus ja lapsen edun huomioiminen

Perusopetuslain 3 a §:n mukaan esi- ja perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Oppimisympäristön turvallisuutta, työrauhaa ja opiskelun esteetöntä sujumista edistetään koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle.² Turvallisen oppimisympäristön ja työrauhan luomiseen osallistuu jokainen koulu yhteisöön kuuluva.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön antama päivittäinen ohjaus ennaltaehkäisee kasvatustieteellisten ja kurinpitotoimien käytön tarvetta. Ohjausta annetaan oppilaiden epäasiallisen käyttäytymisen ennaltaehkäisemiseksi ja / tai lievään epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi.

Kasvatustieteellinen keskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen, perusopetuslain 35 §:ssä tarkoitettuun käyttäytymiseen, mikäli opetus- ja ohjaushenkilöstön antama ohjaus ja muut pedagogiset ratkaisut eivät ole riittäviä.

Kurinpitotoimia perusopetuslain mukaan ovat jälki-istunto, kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen koulusta. Kurinpitotoimia voidaan lähtökohtaisesti käyttää, kun ohjaus ja kasvatustieteelliset keskustelut eivät ole olleet riittäviä ohjaamaan oppilaan käyttäytymistä.

² Opetushallitus, Perusopetuksen kasvatustieteelliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet. Opetushallituksen verkkosivut osoitteessa: <https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/perusopetuksen-kasvatustieteelliset-toimet-kurinpitokeinot-ja-turvaamistoimet>. Viitattu 16.4.2026.

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan perusopetuslain 628/1998 36.1 §:n mukaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

5 Kasvatuskeskustelut ja kurinpitotoimet sekä näihin liittyvät menettelytavat

5.2 Kasvatuskeskustelut

Perusopetuslain 35 a §:n mukaan:

”Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se 2 momentissa esitetty huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.”

Kasvatuskeskustelun määrää ensisijaisesti tilanteen kohdannut / keskustelutarpeen havainnut opettaja, toissijaisesti muu opettaja tai rehtori. Jos kasvatuskeskustelun pitää muu kuin oppilaan oma luokanopettaja / luokanvalvoja, toimitetaan tieto kasvatuskeskusteluun johtaneista tapahtumista luokanopettajalle / luokanvalvojalle.

Kasvatuskeskustelun toteuttamisessa toimitaan perusopetuslaissa säädetyn mukaisesti.

Kasvatuskeskustelusta ilmoitetaan huoltajille sähköisen viestintäkanavan kautta sekä tarvittaessa lisäksi puhelimitse. Kasvatuskeskustelut kirjataan oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Kasvatuskeskusteluja koskeva menettelyohje ja lomakkeet ovat liitteinä.

Kasvatuskeskustelun yhteydessä tarkastellaan tarvittaessa tukitoimien, kuten oppilashuollollisen tuen, tarvetta.

5.3 Kurinpitotoimet

Perusopetuslain 36 §:n mukaan ([23.5.2025/245](#)):

”Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaille sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas

joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta.”

Jälki-istunto suoritetaan määrättyinä ajankohtana, ja sen valvoo jälki-istuntotilaisuuden valvoja. Suoritettu jälki-istunto merkitään oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Ennen jälki-istunnon määräämistä oppilaalle annetaan mahdollisuus muuttaa käytöstään. Jälki-istunnon määrää opettaja tai rehtori. Jälki-istuntoja koskeva menettelyohje ja jälki-istuntoilmoitus ovat liitteinä. Huoltajille ilmoitetaan jälki-istunnosta sähköisen viestintäkanavan kautta sekä tarvittaessa lisäksi puhelimitse.

Jos oppilas jälki-istunnosta huolimatta jatkaa kurinpitotoimia edellyttävää käyttäytymistä, järjestetään koululla tapaaminen oppilaan ja huoltajien kanssa. Tapaamisessa laaditaan oppilaalle suunnitelma käyttäytymisen tueksi. Tapaamisen kutsuu koolle luokanopettaja / luokanvalvoja, rehtori / apulaisrehtori on mukana.

Kirjallinen varoitus on jälki-istuntoa vakavampi, ja oppilaan määräaikainen erottaminen koulusta vakavin perusopetuslaissa säädetty kurinpitotoimi. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää rehtori, ja oppilaan määräaikaisesta erottamisesta koulusta sivistyslautakunta. Oppilaita kohtaan voidaan käyttää vain perusopetuslaissa säädettyjä kurinpitotoimia.

Kurinpitoasiassa ja koulusta erottamisen täytäntöönpanossa menetellään perusopetuslaissa säädetyn mukaisesti.

Perusopetuslain 36 a §:n mukaan:

”Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja oppilaan määräaikaista erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Opetuksen järjestäjän tulee edellä mainittuja toimia harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen kirjallisesta varoituksesta tai määräaikaisesta erottamisesta päättämistä on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista 36 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja 36 c §:n mukaisesta opetuksen epäamisestä tarvittaessa lisäksi koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Määräaikaisesta erottamisesta ja kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös, ja muut 36 §:ssä ja 36 c §:ssä tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata. [\(23.5.2025/245\)](#)”

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määräajaksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus osallistua tässä momentissa tarkoitettun opetussuunnitelmaan perustuvan henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen. (11.3.2022/163)

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 14 luvussa säädetään, ja lisäksi, mitä jäljempänä 4 momentissa säädetään. (5.7.2019/831)

Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.

Rehtorin ja opettajan päätösvallasta 36 §:n mukaisessa tehtävien suorittamisessa työpäivän päätyttyä ja jälki-istunnon määräämisessä, 36 b §:n 1 momentin mukaisessa oppilaan poistumaan määräämisessä ja 36 c §:ssä tarkoitetusta toimesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. ([23.5.2025/245](#))

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen edustuksesta käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa säädetään lastensuojelulain 24 §:n 2 momentissa. Kirjallisen varoituksen antamisesta voi opetuksen järjestäjän niin päättäessä päättää myös koulun rehtori. (30.12.2013/1267)”

Jälki-istunnon määräämisessä, kirjallisen varoituksen antamisessa ja määräaikaisessa koulusta erottamisessa noudatetaan perusopetuslain sääntelyä, oppilaan ja huoltajien kuuleminen huomioiden. Oppilaiden yhdenvertaisuus huomioidaan seuraamusta määrättäessä.

Kurinpidoollisia toimia ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Oppilaalle, jolle on määrätty kirjallinen varoitus tai joka on erotettu määräajaksi, järjestetään yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa tarvittava oppilashuolto perusopetuslain 36 h §:ssä säädetyn mukaisesti.

Kurinpitotoimien käytön yhteydessä tarkastellaan myös muiden tukitoimien tarvetta.

Kotitehtävien tekeminen työpäivän jälkeen kirjataan oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Kotitehtävien tekemisestä työpäivän jälkeen ilmoitetaan huoltajille etukäteen sähköisen viestintäkanavan kautta ja tarvittaessa lisäksi puhelimitse.

6 Muut perusopetuslain mukaiset turvaamistoimenpiteet ja menettelytavat

6.1 Oppilaan määrääminen poistumaan sekä häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen

Perusopetuslain 36 b §:n mukaan:

”Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. ([23.5.2025/245](#))

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata 1 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 36 c §:ssä tarkoitetusta opetuksen epäämisestä. ([23.5.2025/245](#))

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1–3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Pykälän 1–3 momentissa tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. ([23.5.2025/245](#))

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.”

Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistumaan määräämisessä ja poistamisessa noudatetaan perusopetuslain sääntelyä. Luokahuoneesta, muusta opetustilasta, koulun tilaisuudesta ja koulun alueelta poistaminen tehdään ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen perustuen, voimakeinojen käyttö on viimesijaisin toimintatapa. Liiallisesta voimankäytöstä voi seurata rikoslain mukainen seuraamus.

Luokahuoneesta, muusta opetustilasta, koulun tilaisuudesta tai koulun alueelta poistumaan määrääminen ja poistaminen kirjataan oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Oppilaan poistumaan määräämisestä ja poistamisesta ilmoitetaan huoltajalle sekä puhelimitse että sähköisen viestintäkanavan kautta.

Oppilaalle, joka on määrätty poistumaan perusopetuslain 36 b §:n 1 momentin mukaisesti, järjestetään yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa tarvittava oppilashuolto perusopetuslain 36 h §:ssä säädetyn mukaisesti. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa perusopetuslain 36 b §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen. Oppilaan hakemisesta koulusta sovitaan huoltajan kanssa.

Voimakeinojen käyttöön turvautunut opettaja tai rehtori antavat kirjallisen selvityksen tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Allekirjoitettu selvitys toimitetaan sivistysjohtajalle. Henkilöstöön kohdistuvista uhka- ja väkivaltatilanteista ilmoitetaan kunnan työsuojeluorganisaatiolle henkilöstöhallinnon antamien ohjeiden mukaisesti.

6.2 Opetuksen epääminen

Perusopetuslain 36 c §:n mukaan:

”Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen. Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.”

Opetuksen epäämisestä ilmoitetaan huoltajalle sekä puhelimitse että sähköisen viestintäkanavan kautta.

Oppilaalle laaditaan suunnitelma opetuksen järjestämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta opetukseen osallistumisen epäämisen aikana ja turvallisen kouluun palaamisen tukemiseksi. Rehtori vastaa suunnitelman laatimisesta yhteistyössä oppilaan luokanopettajan / luokanvalvojan kanssa, ja varmistaa, että oppilaalla ja huoltajalla ovat oppilashuollon yhteystiedot. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle varataan mahdollisuus osallistua suunnitelman laatimiseen. Suunnitelmaan sisällytetään oppilaalle epäämisen aikana ja opetukseen palattaessa annettava tuki. Suunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta vastaa luokanopettaja / luokanvalvoja. Opetuksen epääminen ja suunnitelma kouluun paluun tukemiseksi kirjataan oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Opetuksen epäämisestä ilmoitetaan Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaalihuollon tehtäviä hoitaville.

Oppilaalle, jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi perusopetuslain 36 c §:n nojalla, järjestetään yhteistyössä Varsinais-Suomen

hyvinvointialueen kanssa tarvittava oppilashuolto perusopetuslain 36 h §:ssä säädetyn mukaisesti. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa perusopetuslain 36 c §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen. Oppilaan hakemisesta koulusta sovitaan huoltajan kanssa.

6.3 Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Perusopetuslain 36 d §:n mukaan:

”Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 tai 4 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. ([23.5.2025/245](#))

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Pykälässä säädetty oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetus suunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.”

Esineiden tai aineiden haltuun ottamisessa noudatetaan perusopetuslain sääntelyä. Haltuunotto tehdään ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen perustuen, voimakeinojen käyttöön turvautuminen on viimesijaisin keino. Liiallisesta voimankäytöstä voi seurata rikoslain mukainen seuraamus. Huoltajat voidaan mahdollisuuksien mukaan pyytää haltuunottotilanteeseen paikalle. Esineen tai aineen haltuunottoa koskeva lomake on liitteenä.

Esineiden tai aineiden haltuun ottaminen kirjataan oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Haltuunottamisesta ilmoitetaan huoltajalle mahdollisimman pian puhelimitse ja sähköisen viestintäkanavan kautta.

Voimakeinojen käyttöön turvautunut opettaja tai rehtori antavat kirjallisen selvityksen tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Allekirjoitettu selvitys toimitetaan sivistysjohtajalle. Henkilöstöön kohdistuvista uhka- ja väkivaltilanteista ilmoitetaan kunnan työsuojeluorganisaatiolle henkilöstöhallinnon antamien ohjeiden mukaisesti.

6.4 Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat

Perusopetuslain 36 e §:n mukaan:

”Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kiellettyjen esineiden tai aineiden haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineiden tai aineiden hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä

tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä 3 momentissa säädetystä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Pykälässä säädetty oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.”

Oppilaan tavaroiden tarkastaminen kirjataan oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Tarkastamisesta ilmoitetaan huoltajalle mahdollisimman pian puhelimitse ja sähköisen viestintäkanavan kautta.

Oppilaan tavaroiden tarkastamisessa noudatetaan perusopetuslain sääntelyä.

6.5 Haltuunoton ja tarkastamisen yleiset periaatteet

Perusopetuslain 36 f §:n mukaan:

”Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Edellä 36 d §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Oppilaan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.”

6.6 Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Perusopetuslain 36 g §:n mukaan:

”Opettajan tai rehtorin 36 d §:n perusteella haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetut kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampumaseeet, aseiden osat, patruunat, ammukset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.”

6.7 Oppilashuolto ja valvonta kurinpidon, oppilaan poistumaan määrämisen sekä opetuksen epäämisen yhteydessä

Perusopetuslain 36 h §:n mukaan:

”Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kirjallinen varoitus tai joka on erotettu määräajaksi tai joka on määrätty poistumaan 36 b §:n 1 momentin mukaisesti tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi 36 c §:n nojalla, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 b §:n 1 momentissa ja 36 c §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.”

Oppilaalle järjestetään yhteistyössä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa tarvittava oppilashuolto perusopetuslain 36 h §:n mukaisesti. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa säännöksessä tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.

6.8 Kurinpidollisten ja kasvatuksellisten toimien seuraaminen

Perusopetuslain 36 i §:n mukaan:

” Opetuksen järjestäjän tulee seurata 35 a, 36 ja 36 b–36 e §:n mukaisten toimenpiteiden käyttöä ja niiden kehittymistä.”

Rehtorit toimittavat lukuvuosittain opetuksen järjestäjälle koontiraportin perusopetuslain 36 i §:ssä viitattujen toimenpiteiden määrästä. Raportit viedään sivistyslautakunnalle tiedoksi. Koontiraportit käsitellään samoin kunnan opiskeluhuollon ohjausryhmässä. Koulukohtaiset raportit käsitellään koulun opiskeluhuoltoryhmässä. Käsitelyssä huomioidaan salassapitosäätely.

7 Oppilaaseen kohdistuvat suojaamis- ja rajoittamistoimenpiteet

Opetushallituksen verkkosivuilla ovat luettavissa ohjeet:

Oppilaan fyysinen rajoittaminen perusopetuksessa

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaan-fyysinen-rajoittaminen-perusopetuksessa>.

Viitattu 16.4.2026.

Opetushallituksen verkkosivuilla annettuja ohjeita myöhemmin tehtävine päivityksineen noudatetaan toiminnassa.

Oppilaan fyysistä rajoittamista **ei missään tilanteessa käytetä kurinpitotoimena**.

Oppilaan fyysinen rajoittaminen on poikkeustilanne, johon on mahdollista ryhtyä viimesijaisena toimenpiteenä, jos tilanne edellyttää välitöntä puuttumista, eikä vaaraa aiheuttavan toiminnan estäminen muilla keinoilla ole mahdollista.

Kiinnipitotilanteista ilmoitetaan viivytyksettä rehtorille ja huoltajille. Tilanteen edellyttäessä tehdään lastensuojeluilmoitus ja / tai ilmoitus poliisille. Henkilöstöön kohdistuvista uhka- ja väkivaltatilanteista ilmoitetaan kunnan työsuojeluorganisaatiolle henkilöstöhallinnon antamien ohjeiden mukaisesti.

Kiinnipitotilanteista laaditaan kirjallinen dokumentointi.

Kiinnipitotilanteiden jälkiselvittelyä koskevat ohjeet sisältyvät Opetushallituksen verkkosivuilla julkaistuihin ohjeisiin.

Rehtorit toimittavat lukuvuosittain koontiraportin kiinnipitotilanteista sivistyslautakunnan esittelijänä toimivalle sivistysjohtajalle. Raportit viedään sivistyslautakunnalle tiedoksi. Yksittäiset tilanteet raportoidaan tarvittaessa lisäksi erikseen.

8 Hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamisen varmistaminen kurinpitotoimia sekä turvaamis-, suojaamis- ja rajoittamistoimenpiteitä käytettäessä

Hallintolain 434/2003 6 §:ssä säädetään hallinnon oikeusperiaatteista:

”Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.”

Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan tulee oppilaita kurinpitotoimia käytettäessä kohdella samanlaisissa tilanteissa samalla tavalla. Tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kohtelun tulee olla johdonmukaista ja syrjimätöntä.

Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaisesti voidaan kurinpitotoimia ja turvaamistoimenpiteitä käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon ne on tarkoitettu. Toiminnassa ei saa olla vääriä vaikuttimia, eikä harkintavaltaa saa käyttää väärin. Kurinpitotoimia ei voida käyttää esimerkiksi kostamis- tai loukkaamistarkoituksessa.

Objektiviteettiperiaatteen mukaan viranomaisen toiminnan on oltava asiallista ja puolueetonta. Kurinpitotoimien ja turvaamistoimenpiteiden käytön tulee perustua asiallisiin, objektiivisiin syihin.

Suhteellisuusperiaatteen mukaan viranomaisen toimien tulee olla oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään. Kurinpitotoimien ja turvaamistoimenpiteiden käytön tulee olla oikeassa suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon.

Luottamuksensuojan periaatteen keskeisenä sisältönä on yksilön oikeus luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen. Tehtyjä päätöksiä ei voida yksipuolisesti muuttaa oppilaan vahingoksi, ellei tähän ole laissa säädettyä perustetta.

Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja siten, että keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa raskauttavana tekijänä huomioon. Kurinpitoseuraamuksen tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.³

9 Voimassa oleva lainsäädäntö ja Opetushallituksen verkkosivuilla luettavissa olevat tiedot

Suunnitelmassa viitattu ja muu voimassaoleva lainsäädäntö löytyy Finlex-palvelusta verkkosivuilta: www.finlex.fi. Lainsäädännön muuttuessa noudatetaan voimassa olevaa sääntelyä.

Opetushallituksen verkkosivuilla ovat luettavissa: Perusopetuksen kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet

<https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/perusopetuksen-kasvatukselliset-toimet-kurinpitokeinot-ja-turvaamistoimet>. Viitattu 16.4.2026.

³ Opetushallitus, Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, luku 5.3. Opetushallituksen verkkosivut osoitteessa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/429344>. Viitattu 16.4.2026.

Opetushallituksen verkkosivuilla annettuja ohjeita myöhemmin tehtävine päivityksineen noudatetaan toiminnassa.

10 Henkilöstön perehdytys, koulutus ja osaamisen varmistaminen

Kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskeva suunnitelma turvaamistoimenpiteitä koskevat osiot ja linkkien kautta luettavissa olevat, Opetushallituksen verkkosivuilla julkaistut tiedot mukaan lukien käydään henkilöstön kanssa läpi syksyisin jokaisen lukuvuoden alussa, ja tarvittaessa lisäksi muina aikoina. Rehtori huolehtii perehdyttämisestä ja varmistaa, että kaikki henkilöstöön kuuluvat perehtyvät voimassa olevaan lainsäädäntöön ja suunnitelmaan, ja toimivat näiden mukaisesti. Samalla käydään läpi kurinpitotoimien ja kasvatustieteiden käytön kirjaaminen oppilaan tietoihin oppilaitoksen sähköiseen työ- ja viestintäjärjestelmään (Wilma tai vastaava). Henkilöstön kanssa käydään samoin läpi sivistyslautakunnan hyväksymät esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion järjestyssäännöt sekä näiden pohjalta laaditut koulukohtaiset järjestyssäännöt.

Kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämistä ja niihin liittyviä menettelytapoja koskeva suunnitelma liitteineen, esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion järjestyssäännöt sekä koulukohtaiset järjestyssäännöt ovat luettavissa kunnan verkkosivuilla sekä koulujen turvallisuuskansiossa. Kansiossa luettavissa olevan suunnitelman liitteiksi tulostetaan viitatuista linkeistä löytyvät, Opetushallituksen verkkosivuilla julkaistut ohjeet. Opetushallituksen verkkosivuilla julkaistujen ohjeiden ja tietojen muuttuessa saatetaan ajantasaiset ohjeet / tiedot suunnitelman liitteiksi. Koulun turvallisuuskansio pidetään paperisen kansion ohella henkilöstön luettavissa myös sähköisesti.

Henkilöstölle järjestetään säännöllisesti koulutusta myönteisen, turvallisen opiskelu- / toimintaympäristön luomiseksi sekä toimimiseksi tilanteissa, joissa lasta tai nuorta joudutaan suojaamaan tai rajoittamaan. Koulutuksena käytetään AVEKKI-väkivallan ennaltaehkäisy ja hallinta tai vastaavaa sekä muuta alueella annettavaa koulutusta. Koulutukseen osallistumista suunnitellaan ja seurataan kirjaten tiedot koulutuksiin osallistumista koskevaan rekisteriin.

Koulutuksen järjestämisestä vastaavat rehtorit. Koulutusten toteuttamisessa voidaan toimia yhteistyössä varhaiskasvatusyksiköiden, koulujen, lukion ja muiden sivistystoimen yksiköiden kesken.

Henkilöstön osaamista varmistetaan myös esihenkilön kanssa käytävien kehityskeskustelujen yhteydessä.

11 Yhteistyö oppilaiden, huoltajien ja viranomaisten kanssa

Koulut toimivat lainsäädäntöön ja opetussuunnitelmaan pohjautuen aktiivisessa ja aloitteellisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kurinpitotoimien ja turvaamistoimenpiteiden käytön yhteydessä yhteistyön merkitys korostuu.

Koulut toimivat yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Viranomaisista keskeisiä yhteistyötahoja ovat kunnan sivistystoimen viranhaltijat ja sivistyslautakunta, opiskeluhuoltohenkilöstö, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiset ja poliisi. Yhteistyö oppilaiden, huoltajien ja viranomaisten kanssa sisältää eri osa-alueita, kuten ennaltaehkäisevää työtä, opetuksen järjestämisen suunnittelua ja yksittäisen oppilaan tilanteessa tehtävää yhteistyötä.

Suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista on valmisteltu opetussuunnitelmatyön ohjausryhmässä. Suunnitelmaa on käsitelty koulujen henkilöstön ja oppilaskuntien kokouksissa; oppilaille ja

huoltajille on lisäksi varattu mahdollisuus näkemystensä esittämiseen osana suunnitelman valmistelua.

12 Kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskevasta suunnitelmasta sekä järjestyssäännöistä tiedottaminen

Kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskeva suunnitelma on luettavissa Pöytyän kunnan verkkosivuilla perusopetuksen opetussuunnitelman yhteydessä. Esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion järjestyssäännöt sekä näiden pohjalta laaditut koulukohtaiset järjestyssäännöt ovat samoin luettavissa kunnan verkkosivuilla.

Luokanopettajat ja luokanvalvojat käyvät oppilaiden kanssa jokaisen lukuvuoden alkaessa läpi suunnitelman kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistojen käytöstä ja niihin liittyvistä menettelytavoista turvaamis-, suojaamis- ja rajaamistimenpiteitä koskevat osiot mukaan lukien oppilaiden ikä- ja kehitystason huomioon ottaen. Luokanopettajat ja luokanvalvojat käyvät syksyisin jokaisen lukuvuoden alkaessa samoin oppilaiden kanssa läpi esiopetuksen, perusopetuksen koulujen ja Elisenvaaran lukion yhteiset järjestyssäännöt sekä koulukohtaiset järjestyssäännöt. Suunnitelmasta ja järjestyssäännöistä tiedottamiseen palataan lukuvuoden aikana tarvittaessa, samoin tiedotetaan kesken lukuvuoden aloittaneita oppilaita.

Huoltajia tiedotetaan kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskevasta suunnitelmasta sekä kunta- ja koulukohtaisista järjestyssäännöistä kunnan verkkosivujen lisäksi koulujen lukuvuositedotteissa, vanhempainilloissa, huoltajatapaamisissa, vanhempainyhdistysten toiminnan yhteydessä sekä tarvittaessa Wilma-viestein ja puhelinkeskusteluihin.

Henkilöstöä tiedotetaan ja perehdytetään kunnan verkkosivuilla tapahtuvan tiedotuksen ohella kohdassa 7 kuvatun mukaisesti.

13 Kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskevan suunnitelman seuranta sekä suunnitelman toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointi

Koulun yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä seuraa kasvatuksellisia toimia, kurinpitokeinoja ja turvaamistoimia koskevan suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta oppilaitoksessa. Suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan lisäksi lukuvuosittain lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä.

Kunnan tasolla suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan kunnan opiskeluhoiton ohjausryhmässä. Opetuksen järjestäjän toimesta tapahtuvasta koulutuksen arvioinnista vastaa sivistyslautakunta.

Lähteet

Opetushallitus: Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Opetushallituksen verkkosivut osoitteessa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tiedot>. Viitattu 16.4.2026.

Opetushallitus: Perusopetuksen kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet. Opetushallituksen verkkosivut osoitteessa: <https://www.oph.fi/fi/teemat-ja-kehittaminen/perusopetuksen-kasvatukselliset-toimet-kurinpitokeinot-ja-turvaamistoimet>. Viitattu 16.4.2026.

Opetushallitus: Oppilaan fyysinen rajoittaminen perusopetuksessa. Opetushallituksen verkkosivut osoitteessa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaan-fyysinen-rajoittaminen-perusopetuksessa>. Viitattu 16.4.2026.

Liitteet

- Liite 1 Lähete kasvatuskeskusteluun sekä kasvatuskeskustelulomake
- Liite 2 Jälki-istuntoilmoitus
- Liite 3 Esineen tai aineen haltuunotto -lomake

Sisällöllisesti pääosin vastaavat lomakkeet ovat käytettävissä oppilaitosten sähköisessä työ- ja viestintäjärjestelmässä (Wilma tai vastaava).

Tulosteena luettavissa olevan suunnitelman liitteiksi lisätään lisäksi suunnitelmaan sisältyvien linkkien kautta luettavissa olevat Opetushallituksen ohjeet:

Perusopetuksen kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimenpiteet

Oppilaan fyysinen rajoittaminen perusopetuksessa

Opetushallituksen verkkosivuilla julkaistua materiaalia päivitettäessä huolehditaan myös tulosteena luettavissa olevan suunnitelman liitteiden ajantasaisuudesta.

LIITE 1: Lähetä kasvatuskeskusteluun sekä kasvatuskeskustelulomake

LÄHETE KASVATUSKESKUSTELUUN	päivämäärä _____
Oppilaan nimi: _____	Luokka: _____
Lähettävän opettajan tai ohjaajan nimi: _____	
Mitä tapahtui, missä ja milloin?	

KASVATUSKESKUSTELU ___/___ 20___

Oppilaan nimi _____ Luokka: _____

Opettajan nimi _____

Lyhyt kuvaus tapahtuneesta:

Loppupäätelmä:

Seurantapäivämäärä _____ / _____ 20___

Seurannassa ilmenneet asiat:

KASVATUSKESKUSTELU (täytetään tarvittaessa ja soveltuvin osin)

Oppilaan nimi: _____ Luokka: _____

Kasvatuskeskustelun syy:

Mitä tapahtui:

Missä tapahtui:

Oppilaan kanssa keskusteltu ja sovittu seuraavaa:

Huoltajalle soitettu kyllä

Lisätietoja

Kasvatuskeskustelun pitäjän:

allekirjoitus _____

nimenselvennys _____

Liite 2: Jälki-istuntoilmoitus

JÄLKI-ISTUNTOILMOITUS

_____ koulu

Oppilaan nimi _____ Luokka _____

Jälki-istunnon syy _____

Missä tapahtui? _____

Milloin tapahtui (pvm., klo)? _____

Jälki-istunnon määrä _____ min

Jälki-istunto suoritetaan _____ / _____ klo _____ luokassa _____

Oppilasta on asiasta kuultu / Kasvatuskeskustelu käyty _____ / _____

Huoltajille on asiasta ilmoitettu _____ / _____ puhelimitse

Wilma-viestillä

muutoin _____

Jälki-istunnon antajan allekirjoitus _____

Nimenselvennys _____

Jälki-istunto suoritetaan: _____

Suoritettu _____ / _____ valvojan allekirjoitus

Suoritettu _____ / _____ valvojan allekirjoitus

Perusopetuslaki 1998/628, 36§

Liite: Esineen tai aineen haltuunotto -lomake

Aineen tai esineen haltuunotto

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kiellettyjen esineiden tai aineiden haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

(Perusopetuslaki 7. luku 29§, 36d§, 36g§, §36e)

Oppilaan nimi ja luokka:

Haltuunoton päivämäärä ja paikka:

Tavaran haltuunottaja:

Haltuunotettu esine:

_____ tupakointiin liittyvä esine

_____ alkoholi

_____ muut päihteet, mikä:

_____ tulentekoväline

_____ teräase, ampuma-ase tai räjähdde

(luovutetaan suoraan poliisille)

_____ muu, mikä:

Muuta erityistä

tilanteesta:

Huoltaja täyttää

Haltuunotetun esineen luovuttaminen: _____ koulu hävittää

_____ huoltaja noutaa, asiasta sovittava erikseen

rehtorin kanssa

Huoltajan allekirjoitus ja päiväys:

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata. (§36g)

Esine luovutettu päivämäärä: _____

Esine hävitetty päivämäärä: _____

Todistajien allekirjoitukset:

allekirjoitus

allekirjoitus